

Změna jako fenomén

Změnu nelze pojmově uchopit jako ryzí aktualitu, pokud tuto aktualitu chápeme jako časový „bod“. Je tomu tak proto, že sama „přítomnost“ není a nemůže být „bodová“, neboť ke každé hypostazované bodové aktualitě vždycky a nutně náleží to, co je „při-tom“, ačkoli to samo právě aktuální není. A to platí jak pro povahu změny samotné, tak pro to, jak se „ukazuje“ jiným entitám (v podstatě subjektům v nejširším pochopení). Žádný subjekt nemůže reagovat na izolovanou jednotlivou „změnu“, leč když reaguje zároveň na její kontext. A to znamená, že „bodová změna“ je pouze myšlenkové konstrukce, a to nesprávná, falešná konstrukce. Obvykle vnímáme změnu jako *alloiósisis*, zjinačení: změnu pozorujeme např. na něčem, co tu však zůstává (ovšem někdy také pozorujeme, že uprostřed nějakého souboru něco zmizelo nebo naopak přibylo). Vnímavost vůči proměnám, či změnám je u různých subjektů různá. Můžeme pozorovat případy, kdy je změna resp. pohyb důležitější než neměnnost (byť relativní): žába „nevidí“ mouchu, když nehybně sedí, dokud ta se nepohne. I pro domácí zvířata jako psy nebo kočky je cokoli pohyblivého výzvou k činnosti (aspoň k náznaku „pronásledování“). Jindy mohou být větší změny v prostředí nebo jen v okolí zdrojem nejistoty, neklidu a nervozity. Je něco uklidňujícího na tom, když věci zůstávají na svém místě; zároveň to však je zdrojem nezájmu a nudy.

(Písek, 130520-3.)